

***„Moja tvorba, častokrát, zvlášťne prepojená
s fenoménom vody, osciluje medzi organickou a
digitálnou myšlienkou prúdenia.“***

**Ráchel Jutka
Cena Oskára Čepana 2025**

8. 10. 2025 | TLAČOVÁ SPRÁVA

Ráchel Jutka prepája svoju maliarsku prax s objektmi so špecifickou históriou a poetikou. Jej inštalácie otvárajú priestor pre kontemplatívne zastavenie sa, vnímanie celkov a detailov, ktoré by sme si inak nevšimli. Jej premýšľanie o obraze a o tom, čo sa všetko deje okolo neho, je aktualizované o skúsenosť žitia v neustálom toku digitálnych obrazov. V historických priestoroch Koppelovej vily Galérie Jána Koniarka v Trnave má tento december príležitosť reagovať na členité a zimným svetlom zaplavené prostredie.

„Z pozície generácie Y, kriticky (aj nekriticky) vnímam obrazové sociálne siete ako nástroj hyper-estetizácie každodennosti, skúmam prístupy zachytávania reality okolo nás skrze šošovku smartfónu a voľne popisujem vlastné útržky - skúsenosti - čoby užívateľa virtuálnej siete, pričom využívam jazyk abstraktného obrazu. Všímam si strategicko-estetické kvality sociálnych sietí i senzorické stimuly týchto nových médií, a (možno paradoxne) ich prepájam s uvažovaním o materialite a obraze. Moja tvorba, častokrát, zvlášťne prepojená s fenoménom vody, osciluje medzi organickou a digitálnou myšlienkou prúdenia. Voda pre mňa predstavuje metódu, pracovný proces i metaforu. Virtuálny tok nekonečných obrázkov a príbehov zdieľaných v online svete vytvára veľký priestor pre zábavu no i napätie zároveň. Všetko zapuzdrené, pohybujúce sa s masou a nikdy nekončiace – presne ako voda, ktorá preteká krajinami,“ uviedla Ráchel Jutka o tom, ako vníma svoju tvorbu.

Ráchel Jutka (1996) je súčasná maliarka a vizuálna umelkyňa narodená v Košiciach. Bakalárske štúdium v odbore Fine Art ukončila v Škótsku (Moray School of Art; University of The Highlands and Islands, UK). Magisterské štúdium zas v Ateliéri obrazu na košickej Fakulte umení (TUKE) pod vedením doc. Mgr. Art. Ota Hudeca, ArtD. V súčasnosti svoju tvorbu pravidelne vystavuje na Slovensku i v zahraničí, na spoločných či samostatných výstavách napr. vo Veľkej Británii, v Nemecku, v Čechách či Maďarsku (New Contemporaries 2023, Royal Scottish Academy, Edinburgh; Another Profile Pic, Šopa Gallery, Košice; Bold Red Line, VUNU, Bratislava; Your Water Our Water, Delphi Space, Freising & aqb Project Space, Budapešť & U10 Space, Belehrad, Srbsko; Soil Not Oil, Slovenský inštitút v Prahe, a iné).

Odborná porota, ktorá v júni tohto roku posudzovala portfóliá 51 prihlásených umelcov a umelkýň sa vyjadrila k Jutke takto: *„Dielo Ráchel Jutky zaujalo porotu poetickými kvalitami jemných zmien a pohybov vzťahov zachytených prevažne na ploche plátna. Prácou s abstraktnou maľbou, svetlocitlivými materiálmi a technikami, skladajúc časti svojej maliarskej tvorby do prepojeného celku spoločne s kyanotypiami a fotografiami, ktoré sú prezentované v rámci nadizajnovaných kusov nábytku, Jutka vstupuje do otvoreného poľa rozšírenej maľby. Je ovplyvnená fluiditou našich každodenných skúseností sprostredkovaných fragmentmi obrazov kolujúcich na sociálnych sieťach, ktoré prekladá do obrazov, ktoré pôsobia priam hapticky.“*

Začiatkom júna tohto roku vybrala odborná porota Ceny Oskára Čepana 2025 spomedzi 51 prihlásených dve laureátky a jedného laureáta: Nikolu Balberčákovú, Ráchel Jutku a Ľuboša Kotlára. Vo svojom vyhlásení uviedla: *„V roku 2025 nás opäť potešil veľký počet uchádzačstva a stretnutie poroty sa nieslo nielen v znamení diskusie o tvorbe prihlásených, ale zohľadnilo aj súčasnú spoločensko-politickú situáciu či to, aký prínos môže mať takéto ocenenie pre jednotlivcov. Vybraný umelec a umelkyne pracujú v rozličných médiách a formátoch, od pôsobivých miestne-špecifických projektov (**Luboš Kotlár**), cez súčasné feministicky podmienené myslenie o sebe a kolektívnom tele online (**Nikola Balberčáková**) až po poetickú expanziu abstraktného maliarskeho vyjadrenia (**Ráchel Jutka**). Hoci sa tieto tri umelecké pozície líšia v mierke, všetci sa zaoberajú témami, ktoré rezonujú v súčasnej ére fluidity a hybridnej existencie v rámci offline a online subjektív a rozhraní.“* povedali Christina Li, Piotr Sikora, Erin Li a Nathalie Anglès. Dvojica umelkýň a umelec aktuálne pripravujú svoje autorské projekty na spoločnú výstavu v galérii Jána Koniarka v Trnave.

Medzinárodnú porotu tento rok tvoria **Erin Li** (CHN/HK; je kurátorkou v nadácii Delfina Foundation v Londýne, kde vedie rezidenčné pobyty, výstavy a program pre verejnosť; predtým pracovala vo Whitechapel Gallery; jej kurátorská prax sa zaoberá živým umením a živou kultúrou, od pouličného tanca až po fermentáciu), **Christina Li** (HK/NL; je kurátorka a autorka žijúca v Amsterdame v Holandsku; v súčasnosti je umeleckou riaditeľkou Kim Association, ázijskej nadnárodnej umeleckej iniciatívy Nadácie Yenna Alan Lo v Singapure; je kurátorkou prezentácie Pilvi Takaly v národnom pavilóne Fínska na 59. bienále v Benátkach a hongkonskej prezentácie diela Shirley Tse na 58. bienále v Benátkach), **Piotr Sikora** (PL/CZ; pôvodom z Krakova; je členom poľskej sekcie Medzinárodnej asociácie výtvarných kritikov; žije a pracuje v Prahe; vo svojej kurátorskej praxi sa inšpiruje saunovou kultúrou, mykológiou a gýčom; spolukurátoruje reality show s umeleckou tematikou GASTROFAZA; vychováva dvoch synov a obsedantne bicykuje), a **Nathalie Anglès** (FR/USA; Anglès je výkonnou riaditeľkou a spoluzakladateľkou Residency Unlimited (RU); pred založením Residency Unlimited v roku 2009 Nathalie pracovala na rôznych kurátorských a administratívnych pozíciách v inštitúciách ako Sotheby's (Londýn), oddelenie impresionistického a moderného umenia; v Paríži v Americkom centre, na École nationale supérieure des beaux-arts (ENSBA); a Union centrale des Arts décoratifs (UCAD); V roku 2008 bolo Nathalie udelené

francúzske vládne vyznamenanie Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres (Rád umenia a literatúry).

--

Cena Oskára Čepana je určená vizuálnym umelcom/umelkyniam do veku 40 rokov. Účasť v projekte nie je obmedzená konkrétnym výtvarným médiom. Výstava laureátstva COČ sa koná tento rok v decembri v Galérii Jána Koniarka v Trnave.

www.oskarcepan.sk

www.facebook.com/CenaOskaraCepana/

@oskarcepan

Organizátor: Nadácia – Centrum súčasného umenia

Spoluorganizátor: platforma na podporu umenia collective

Partneri: Nadácia Tatra banky, Nadácia Sovereign Invest, Trust for Mutual Understanding, Residency Unlimited, Young Visual Artists Awards, Trnavský samosprávny kraj, Galéria Jána Koniarka v Trnave.

Miroslava Urbanová / Riaditeľka NCSU

Petra Nela Pučeková / Projektová koordinátorka Ceny Oskára Čepana 2025

Nadácia
Centrum
Súčasného
Umenia

collective

8. október 2025, Bratislava